

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДЕРЖАВНІЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Висвітлено основні завдання та результати НДР Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського щодо розвитку інформаційно-аналітичної діяльності. Інформаційно-аналітичне забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України розглянуто як комплекс теоретичних, науково-методичних та організаційних заходів.

Ключові слова: Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, інформаційно-аналітична діяльність, оглядова інформація, інформаційні потреби науковців та управлінців, освітянська галузь.

Друга половина ХХ ст. є початком нової інформаційної ери у житті людства, яке називають суспільством знань або інформаційним, характерними ознаками якого є усвідомлення суспільством пріоритетності інформації перед іншими продуктами діяльності людини, високий рівень розвитку ІКТ та їх інтенсивне використання громадянами, бізнесом й органами державної влади. За визначенням науковця В. Д. Руденка, «інформаційне суспільство – комплексне поняття, що складається з множини різноманітних аспектів політичної, соціальної, економічної та гуманітарної природи, якому властива висока динаміка розвитку. Суть концепції інформаційного суспільства полягає в тому, що першорядного значення в розвитку всіх суспільних сфер набувають знання, інформація та інтелектуальний потенціал людини» [11].

Розбудова суспільства знань, в якому найважливішими пріоритетами життєдіяльності визначають науку як сферу, що продукує нові знання, і освіту, що долучає до знань суспільство загалом і кожну людину зокрема, сприяє розширенню функцій та трансформації діяльності різних соціальних інститутів, у тому числі й бібліотек як інформаційних, духовних та культурно-просвітницьких центрів держави, є найважливішим викликом для України ХХІ століття [8].

До важливих напрямів розвитку інформаційного суспільства належать: інноваційна діяльність бібліотек; нові бібліотечно-інформаційні технології та інформаційні ресурси, продукція і послуги; автоматизація різних типів бібліотек як спосіб розширення доступу користувачів до інформації (створення електронних бібліотек та їх ресурсів); розвиток і підвищення інформаційної культури користувачів різних типів бібліотек, у т. ч. викладачів і учнів навчальних закладів.

На думку російського науковця Л. Складіної, «розширення на сучасному етапі розвитку суспільства меж інформаційної діяльності вимагає існування відповідних каналів для циркуляції та обміну накопиченими даними, що висуває необхідність розвитку певного рівня інформаційних систем (міжнародних, державних, галузевих, регіональних тощо) і створення умов для їх сумісності. Це безпосередньо стосується системи науково-педагогічної інформації. Її роль особливо підвищується в момент здійснення перетворень в галузі, коли інтенсивно активізується педагогічна наукова та навчально-виховна практична діяльність і відбувається концентрація інтелектуального потенціалу на ключових напрямках педагогічної теорії та шкільної практики» [12].

Усе це дає підстави стверджувати, що необхідною умовою успішного розвитку інформаційного суспільства є своєчасне, якісне й повноцінне науково-інформаційне забезпечення фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі України.

У зв'язку з вищезазначеним основним завданням є вдосконалення інформаційного забезпечення розвитку освітянської галузі України, суб'єктів педагогічної науки, освіти і практики, створення сучасної моделі системи інформаційного забезпечення освітянської галузі бібліографічними, реферативними та аналітичними документами.

Метою статті є розкриття сутності інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України, яке передбачає комплекс теоретичних, науково-методичних та організаційних заходів.

У кінці ХХ ст. при розбудові незалежної України соціокультурні зміни простежуються у всіх сферах суспільного життя, зокрема відбувається реформування і модернізація освітянської галузі.

Для розбудови і організації відповідної роботи закладів освіти усіх ланок та рівнів акредитації відповідно до міжнародних вимог, переосмислення педагогічної спадщини на нових засадах та для подальшого розвитку педагогічної науки затребуваною стала інформаційно-аналітична діяльність бібліотек освітянської галузі, яка необхідна для прийняття відповідних рішень, оцінювання.

Враховуючи економічну ситуацію, коли більшість наукових установ України не завжди отримують своєчасно і в повному обсязі різноманітні види документів, аналітична інформація може компенсувати відсутність першоджерел. Підготовлена на високому фаховому рівні аналітична інформація дає змогу вірно приймати важливі рішення у сфері управління і НДР.

Основне завдання аналітичної інформації тісно пов'язано з необхідністю отримання даних прогностичного характеру. Прогностична інформація в створюваних аналітичних документах може розглядатися в трьох аспектах:

- 1) як інформація, що характеризує напрями розвитку об'єкта відносно досягнутого рівня (*тенденції* розвитку об'єкта);
- 2) як інформація, що відображає найвірогідніший стан досліджуваного об'єкта в майбутньому (*перспективи* розвитку об'єкта – власне прогноз);

3) як інформація, яка характеризує найефективніші методи, форми та засоби, використання яких забезпечить досягнення перспективних цілей (способи досягнення бажаних станів об'єкта в майбутньому).

Зазначене дає підстави розглядати оглядово-аналітичні документи, що містять прогностичну інформацію, як інформаційне програмування удосконалення певного об'єкта суспільної діяльності, тобто управління ним.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України розпочала інформаційно-аналітичну діяльність у межах НДР «Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України» (2003–2007 рр.; наук. керівники – В. Лутовинова, к. і. н., Т. Добко, к. і. н.). Науковий проект передбачав удосконалення інформаційного забезпечення фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі шляхом створення бібліографічних, реферативних та аналітичних документів з актуальних питань педагогіки та психології.

Перші дві складові інформаційних ресурсів отримали найбільший розвиток, який детально розкрито у наукових публікаціях П. Рогової [8–10], І. Коваленко [3–5], Л. Пономаренко [6; 7], Т. Судіної [3; 5; 13].

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як всеукраїнський науково-інформаційний центр, головною метою якого є науково-інформаційне забезпечення реформаційних та модернізаційних процесів в освітянській галузі України, наукових досліджень щодо розвитку вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики, розробила теоретико-методичні та організаційні засади системи науково-інформаційного забезпечення фахових потреб спеціалістів галузі та працівників освітянських бібліотек первинною та вторинною інформацією в традиційній та електронній формі, а саме: бібліографічною, реферативною та аналітичною.

Бібліотекою вже готується розгалужена система бібліографічних видань (науково-допоміжних, рекомендаційних, біобібліографічних), які надсилаються до державних, національних бібліотек та освітянських бібліотек МОН України та НАПН України [6].

Із 2007 р. розпочато наповнення загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» матеріалами про вітчизняні наукові публікації психолого-педагогічної тематики, що є вагомим заходом у забезпечення галузі систематизованою, доступною спеціалістам і широкому загалу науковою інформацією [4].

У сфері інформаційно-аналітичної діяльності молода бібліотека, якій 30 жовтня 2009 р. виповнилося 10 років, робить лише перші кроки. Розвиток інформаційно-аналітичної діяльності нині відбувається у межах НДР «Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України» (2008–2011 рр.; наук. керівник – О. М. Яценко, к. і. н.), яка тематично зв'язана з вищезгаданою науковою роботою.

У процесі виконання НДР мають бути реалізовані такі завдання:

- вивчення і узагальнення світового та вітчизняного досвіду підготовки і формування масивів інформаційно-аналітичних документів, насамперед електронних науково-інформаційних ресурсів;
- виявлення, визначення й обґрунтування сутності, принципів, структури, змісту і функцій інформаційно-аналітичного забезпечення освіти в Україні;
- розробка науково-методичних та організаційних засад системи інформаційно-аналітичного забезпечення фахових потреб освітян;
- побудова концептуальної моделі системи інформаційно-аналітичного забезпечення освіти в Україні;
- виконання джерелознавчих та методичних розробок, підготовка праць з актуальних проблем задоволення фахових інформаційних потреб управлінців і практиків освітянської сфери документографічною, фактографічною (реферативною), оглядово-аналітичною та концептографічною інформацією [14].

Під час дослідження нами було проанкетовано провідні інформаційно-аналітичні центри та служби України і встановлено:

1) інформаційно-аналітична діяльність набула поширення насамперед у сфері державного регулювання економікою, що пов'язано з переходом української економіки до ринкових відносин та необхідністю інформаційного супроводу здійснюваних економічних реформ;

2) інформаційно-аналітична діяльність поширена також у сфері державного управління, що пов'язано з прийняттям важливих політичних рішень;

3) інформаційно-аналітична діяльність у галузі освіти не набула розвитку і за сучасних умов є неефективною. Жодна з проанкетованих аналітичних структур не займається цілеспрямовано проблемами педагогічної науки і освіти.

Усе це дає підстави для активного і цілеспрямованого розвитку інформаційно-аналітичної діяльності у ДНІПВ України ім. В. О. Сухомлинського. Першим кроком у даному напрямі стало створення відповідного структурного підрозділу з підготовки оглядово-аналітичних документів – відділу науково-аналітичної обробки і поширення інформації в сфері освіти.

Метою діяльності даного відділу є сприяння розвитку та вдосконалення фундаментальних та прикладних досліджень із педагогічної, психологічної, соціально-комунікаційної та державно-управлінських наук шляхом забезпечення аналітичною інформацією фахівців освітянської галузі України.

Основними функціями відділу є: моніторинг, збір, аналіз, вивчення стану (динаміки) та синтез інформації, пов'язаної з розвитком освітянського процесу в Україні, вивчення інформаційних потреб користувачів освітянської галузі, аналіз висвітлення ЗМІ подій у сфері педагогічної науки, освіти і практики та діяльності бібліотеки, НАПН України, МОН України тощо; організація експертизи та аналітична оцінка інформаційних матеріалів, що надходять до фондів бібліотеки; прогнозування напрямів розвитку педаго-

гічної, психологічної наук; створення в електронній та традиційній формах аналітичної продукції з актуальних питань педагогічної науки, освіти і практики тощо [2].

Діяльність зазначеного відділу спрямована на виявлення, опрацювання, збереження та поширення інформації про науково-педагогічну і освітянську діяльність, висвітлення ЗМІ проблем освіти, виявлення проблемних ситуацій і прогнозування розвитку подій на основі системного підходу.

Базою інформаційно-аналітичної діяльності у бібліотеці є:

- багатоаспектна діяльність в освітянській галузі щодо забезпечення фахових потреб науковців і практиків;
- потужний інформаційний ресурс, зокрема книжковий фонд, що налічує понад 500 тис. фахових документів, щорічна передплата понад 300 назв фахових періодичних видань, у т. ч. іноземними мовами;
- універсальність ресурсів, продуктів і послуг;
- наявність власного веб-порталу, на якому зосереджено базу створених інформаційних продуктів. На порталі представлено електронний каталог, галузеву реферативну базу даних у програмному середовищі «Green Stone», мережевий проект «Видатні педагоги України та світу», «Видатні книгознавці, бібліотекознавці, бібліографи», акумулюються бібліографічні ресурси галузі, надається віртуальна бібліографічна довідка;
- наявність висококваліфікованого персоналу, здатного продуктивно працювати з інформацією;
- відповідне програмно-технічне забезпечення, зокрема спеціальна автоматизована бібліотечно-інформаційна система «ІРБІС», що дає змогу створювати бібліографічні, фактографічні та змішані БД;
- можливість проведення соціологічних досліджень (кількість користувачів бібліотеки становить 10 тис.);
- наявність комунікаційних зв'язків з освітянськими бібліотеками мережі МОН України та НАПН України, що дає змогу поповнювати як власні інформаційні ресурси, так і книгозбірень мережі, здійснювати інформаційну діяльність на засадах координації і кооперації;
- ефективна співпраця з державними, національними, обласними бібліотеками, спеціальними науковими бібліотеками інших бібліотечних мереж, зокрема користування інформаційними ресурсами через систему міжбібліотечного абонементу.

Перспективи створення нової аналітичної продукції психолого-педагогічної тематики ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського для забезпечення фахових потреб управлінців педагогічного відомства, зокрема НАПН України, охоплюють певні важливі напрями.

1. Системний моніторинг інформаційного простору, що полягає у постійному відстеженні інформаційних джерел і потоків щодо виявлення поточної релевантної інформації з питань освіти, педагогіки та психології.

2. Визначення тематичних напрямів та видів, жанрів аналітичних матеріалів, які будуть готуватися.

Реалізація цього напрямку дослідження здійснюється, насамперед, шляхом анкетування управлінців науково-педагогічної сфери, що дає можливість вивчити реальні фахові потреби даної категорії споживачів, швидко реагувати на суспільні зміни. В анкетах було запропоновано орієнтовний перелік важливих напрямів розвитку педагогічної науки та освіти, сформований шляхом опрацювання періодичних видань та найбільш актуальних і популярних запитів користувачів.

Запропонований перелік містить близько 30 питань галузі, зокрема:

- дистанційна освіта;
- розвиток пізнавальної активності особистості в процесі навчання із застосуванням акмеологічного підходу;
- соціальна робота з бездоглядними та безпритульними дітьми;
- компаративістика: сучасні проблеми та підходи до їх вирішення;
- синергетика освіти;
- ефективне управління школою в сучасних умовах;
- школа майбутнього як модель інноваційного розвитку навчального закладу;
- перспективні технології в педагогічній освіті;
- реформування системи профтехосвіти в Україні;
- Болонський процес і реформування вищої освіти в Україні тощо.

Анкетування підтвердило пильну увагу науковців та управлінців до цих проблем, тому вищезазначені питання будуть об'єктом постійного моніторингу аналітиків ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та, відповідно, на їх основі буде створена власна база даних, розроблено аналітичні матеріали, що міститимуть систематизовану інформацію щодо стану освіти, прогноз та практичні рекомендації.

Нині вже розпочалася підготовка аналітичних матеріалів із питань розвитку освіти України на базі інформації в мережі Інтернет, електронних та друкованих ЗМІ, зокрема газет «Дзеркало тижня», «Урядовий кур'єр», «Голос України» тощо. Аналітичні матеріали у вигляді прес-оглядів оприлюднюються на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Тематика останніх інформаційних оглядів – зовнішнє незалежне оцінювання знань та вступ до ВНЗ, фінансування освіти, діяльність АПН України у ЗМІ, державна політика в галузі освіти, обговорення Білої книги національної освіти тощо.

Також є необхідність створення спеціалізованих аналітичних документів із досвіду управління освітянською галуззю, розвитку педагогічної науки за кордоном.

Перспективним у діяльності аналітичного відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є підготовка аналітичних документів для науково-дослідних проєктів, здійснюваних НАПН України.

Вибір жанру аналітичного продукту в кожному конкретному випадку буде визначатися потребами та замовленнями управлінців освітянської сфери, змістовим наповненням та формами наданої інформації.

3. Необхідним є формування власного галузевого ресурсу відповідно до визначеного кола проблем, що становлять інтерес для управлінців, науковців та практиків освітянської галузі.

4. Опанування та впровадження в практику роботи сучасних технологій обробки та аналізу потоків інформації для створення оглядово-аналітичних документів.

Недосконала матеріально-технічна база та недостатнє фінансування педагогічних бібліотек не сприяє розвитку інформаційно-аналітичного напрямку. Необхідною умовою успішного функціонування аналітичної служби є її організаційно-технологічне забезпечення, яке повинно враховувати наявність сучасного комп'ютерного обладнання, мереж і засобів зв'язку, ефективного програмного забезпечення, що дає змогу накопичувати, обробляти і шукати необхідну інформацію в автоматизованому режимі. І хоча в умовах економічної кризи це досить проблематично, слід активно працювати над удосконаленням матеріально-технічного забезпечення шляхом залучення меценатських коштів, участі у національних програмах тощо.

5. Організація поширення оглядово-аналітичних документів в електронному вигляді серед замовників та користувачів поза межами ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

За відсутності у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського власної поліграфічної бази електронна доставка аналітичних документів є цілком виправданим кроком. Водночас ця форма подання інформації сприяє оперативності забезпечення фахових потреб управлінців та прийняття ними відповідних рішень у сфері освіти, активізує включення аналітико-синтетичних матеріалів у документальні потоки держави та світовий інформаційний простір.

6. Вивчення, узагальнення і застосування досвіду роботи вітчизняних та зарубіжних інформаційно-аналітичних структур, зокрема у бібліотеках.

Зазначений напрям діяльності передбачає проведення активних форм обміну досвідом аналітичної діяльності, зокрема проведення конференцій, семінарів, практикумів, круглих столів тощо, на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, участь співробітників аналітичного відділу у таких заходах, які організують інші установи, відрядження до аналогічних структурних підрозділів в Україні і за кордоном.

На основі вивчення досвіду роботи аналітичних підрозділів бібліотек та інших установ здійснюється науково-методичне забезпечення аналітичної діяльності в освітянській галузі шляхом підготовки відповідних науково-методичних посібників із практичними рекомендаціями для аналітичних служб та інструкції.

7. Налагодження дієвої кооперації і координації діяльності інформаційно-аналітичних структур різних бібліотечних закладів. В умовах економічної кризи та недостатнього фінансового забезпечення питання кооперації та кооперації актуалізується, адже навіть найбільшим бібліотекам важко здійснювати доступ до всіх можливих наявних інформаційних ресурсів у

традиційній та електронній формі. Як свідчить практика, залучення всіх одночасно ресурсів і неможливо організувати технічно, і збільшує інформаційний шум, а отже зменшує релевантність і пертинентність задоволення інформаційних потреб користувачів.

8. Залучення науковців НАПН України як експертів із проблем педагогічної науки з метою створення якісних аналітичних документів. Уже сьогодні ведуться переговори з науковими інститутами НАПН України з метою залучення провідних фахівців до аналітичної діяльності.

9. Підготовка кваліфікованих фахівців-аналітиків та підвищення фахового рівня співробітників аналітичного відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського й аналогічних структурних підрозділів у мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Вимоги до спеціалістів-аналітиків інформаційної сфери мають відповідати сучасним і перспективним технологіям їхньої професійної діяльності.

Кваліфікаційні вимоги до працівника, який займається інформаційно-аналітичним забезпеченням, охоплюють, як свідчить практика, високий рівень комп'ютерної грамотності, відповідну орієнтацію в актуальних питаннях суспільного життя, вміння оперативно знайти у великих обсягах інформації потрібний матеріал і проаналізувати його, наявність здібностей до продуктивного спілкування з людьми різної політичної орієнтації, професій, поглядів та ін. [1]. Бажано також, щоб такий фахівець аналітичного відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського мав педагогічну освіту, щоб вільно орієнтуватися в питаннях педагогіки.

Підготовка фахівців-аналітиків освітянської галузі має здійснюватися на державне замовлення у вищих навчальних закладах педагогічного профілю. Як показує практика, це цілком виправданий крок. Уже є певні результати щодо підготовки фахівців для освітянських бібліотек у ВНЗ III–IV р. а. педагогічного профілю, зокрема в Інституті української філології Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова організовано підготовку фахівців інтегрованої спеціальності «Учитель української мови і літератури – бібліотекознавець». Випускники цієї спеціальності фахово володіють питаннями як педагогіки, так і бібліотечної справи. Важливо, щоб у подальшому ці фахівці залишалися працювати в освітянських бібліотеках.

Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських структур галузі, зокрема НАПН України, перебуває на стадії свого становлення та вимагає вдосконалення. Як напрям діяльності, інформаційно-аналітичне забезпечення педагогічної науки слід визначити одним із провідних і передбачити з урахуванням цього відповідні зміни функцій та структури ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Інформаційно-аналітичне забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України передбачає комплекс теоретичних, науково-методичних та організаційних заходів, зокрема: здійснення постійного інформаційного моніторингу з актуальних питань педагогіки і психології; вивчення інформаційних потреб управлінців та науковців осві-

тянської галузі; створення науково-обґрунтованої системи аналітичних документів різних жанрів, які готуватимуться на основі відповідних баз даних із залученням електронного каталогу і реферативної бази даних; пошук партнерів для аналітичної діяльності на кооперативних засадах; залучення експертів-науковців у сфері педагогіки; започаткування інформаційного бюлетеня в традиційній та електронній формі; науково-методичне та кадрове забезпечення процесу підготовки оглядової інформації тощо.

Література

1. *Горовий, В.* СІАЗ: нова структура бібліотеки / Валерій Горовий // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 50–52.
2. *Карпенко, О. В.* Інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку державного управління, педагогічної науки, освіти і практики в контексті європейської інтеграції України / О. Карпенко // Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України : матеріали VII регіон. наук.-практ. конф., 14 трав. 2010 р., м. Дніпропетровськ / [за заг. ред. Л. Л. Прокопенка]. – Д., 2010. – С. 156–158.
3. *Коваленко, І. Й.* Перспективи розвитку галузевого реферативного ресурсу / І. Й. Коваленко, Т. О. Судіна // Сучасний стан та перспективи наукового реферування : матеріали Міжнар. семінару-практикуму, 29 трав. 2009 р., присвяч. 10-річчю вид. РЖ «Агропромисловий комплекс України» / Укр. акад. аграр. наук, Держ. наук. с.-г. б-ка УААН. – К., 2009. – С. 66–71. – Бібліогр.: 3 назв.
4. *Коваленко, І. Й.* Реферативна діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в умовах модернізації освіти в Україні / Інґа Коваленко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2008. – Вип. 22. – С. 46–54. – Бібліогр.: 9 назв.
5. *Коваленко, І. Й.* Реферативне забезпечення педагогічної науки в Україні / І. Й. Коваленко, Т. О. Судіна // Документознавство. Біблієкознавство. Інформаційна діяльність : пробл. науки, освіти і практики : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., 20–22 трав. 2008 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. та інформ. діяльності. – К., 2008. – С. 57–59.
6. *Пономаренко, Л. О.* Науково-бібліографічна система видань з психолого-педагогічної тематики у контексті реформування освіти України / Л. О. Пономаренко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2008. – Вип. 22. – С. 55–62. – Бібліогр.: 13 назв.
7. *Пономаренко, Л. О.* Теоретичні та практичні засади створення системи науково-бібліографічних документів із психолого-педагогічних питань у Державній науково-педагогічній бібліотеці України імені В. О. Сухомлинського / Л. О. Пономаренко // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. – С. 160–172.
8. *Рогова, П. І.* Інформаційна діяльність бібліотек України – важливий напрям у розвитку суспільства знань / П. І. Рогова // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. – С. 9–13.
9. *Рогова, П. І.* Науково-дослідна та науково-методична діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в кон-

тексті модернізації освіти в Україні / П. І. Рогова // Вісн. Кн. палати. – 2007. – № 11. – С. 23–29. – Бібліогр.: 28 назв ; № 12. – С. 32–36. – Бібліогр.: 29 назв.

10. *Рогова, П. І.* Система науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі України: стан та перспективи / П. І. Рогова // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр.] : до 15-річчя АПН України / АПН України ; [ред. рада: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – К., 2007. – Т. 1 : Теорія та історія педагогіки. – С. 195–208. – Бібліогр.: 10 назв.

11. *Руденко, В. Д.* Інформаційне суспільство / В. Д. Руденко // Енциклопедія освіти / голов. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 363–364.

12. Складина, Л. Н. Научно-педагогическая информация в системе непрерывного образования / Л. Н. Складина // Сов. педагогика. – 1989. – № 5. – С. 20–32.

13. *Судіна, Т. О.* Досвід становлення Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як галузевого центру постачання реферативної інформації / Т. О. Судіна // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. – С. 137–149.

14. *Яценко, О. М.* Роль Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського в інформаційно-аналітичному забезпеченні фахових потреб учених і практиків освітянської галузі держави / О. М. Яценко // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України. – С. 149–159.